

Charles-Louis Philippe

**BUBU
VAN
MONTPARNASSE**

VERTAALD DOOR
ZSUZSÓ PENNINGS

MET TEKENINGEN VAN
PETER VAN HUGTEN

's-Hertogenbosch

De avond na de veertiende juli is het om half tien nog druk op de Boulevard Sébastopol. De booglampen, schel wit tussen de rijen bomen, werpen wat schaduwen of worden verdoezeld door het gebladerte. De winkels, *Pygmalion*, *Les petits Agneaux*, *A la Cour batave*, *Le Meilleur Marché du Monde*, zijn gesloten en de donkere voorgevels onder aan de grote zwarte huizen, die zonet de trottoirs nog opvrolijkten, lijken die nu somberder te maken. De hoge, vergulde uithangborden die overdag nog schitterden aan de balkons van de eerste en tweede etage en van de etages daarboven, gaan met hun geelhouten letters op in het zwart en lijken, evenals de groothandel, nu het avond is uit te rusten. Bloemen en pluimen, restantenverkoop, levensmiddelen en stoffen hebben hun luiken gesloten en zijn stil op de Boulevard Sébastopol.

Het is het tijdstip waarop de voorbijgangers niet meer voor de etalages blijven staan. Het nachtleven begint, met andere doelstellingen. De voertuigen hebben lantaarns: de fiakers lichten die glinsteren als twee begerige ogen en de trams grote rode of groene koplampen, en ze loeien als een ongeduldige menigte. Ze volgen elkaar, kruisen elkaar, staan stil en rijden weer verder. Aan de horizon, in de richting van de grote boulevards, wordt de lucht helderder en stijgt op naar de hemel als aangetrokken door een lichtende kracht. Op dit tijdstip is de Boulevard Sébastopol met zijn gesloten winkels niet langer het doel. De rijtuigen gaan af en aan. Die

de zieken, je maakt ons zacht en poëtisch als het lijden van de getroffen en:

In het oude gasthuis...

Je bevat veel liefde en berusting en niet alleen berusting. Je kruisigt ons op onze lijdensweg, je toont ons onze zweren, je bezingt onze genezing en lacht om onze kwalen, je danst en overtuigt ons van de glorie van ons lijden. O! Gezegend zijt gij. In het gasthuis waar je geboren bent, oud siefliederslied, zong je van bed tot bed in alle harten. Je vergoddelijkte de stervenden en klapwiekte op het voorhoofd van de sieflieders, jij oud siefliederslied!

‘Hij die het gegeven is meer te lijden, is dit groter lijden waardig.’ Jij brengt ons deze mooie woorden in herinnering. Ben je de kennis van het goede of ben je de kennis van het kwaad? Je strekt je oude lijf uit naast het onze, je praat over kwik en over liefde. Je zegt: ‘Broeder, het is uw zuster die zich aan uw bed neerzet en haar beide handen op uw geheelde hart legt.’

Nadat Maurice afscheid had genomen van Jules nam hij de Rue de Rennes en dacht erover naar huis terug te gaan. De frissere lucht van zeven uur stroomde tussen de huizen, verkoelde de voorhoofden en maakte de gedachten na het dagelijks werk milder. De indolente voorbijgangers voelden de last op hun schouders lichter worden en begaven zich naar hun huis en hun vrouw met zuivere, zomerse gedachten. Maurice voelde zich een beter mens dan gewoonlijk. Door zijn ledematen stroomde alcoholhoudend bloed dat hem nu eens opgewekt en dan weer welwillend maakte. Waarom is het

even later weer terugkeerden om te oogsten wat ze hadden gezaaid.

Na een tijdje liet Blanche haar zus alleen en ging naar de Hallen en de Rue Montmartre. Ze werkte graag alleen, want serieuze zaken vereisen nu eenmaal momenten van eenzaamheid, waarin je je krachten concentreert als een man die vastbesloten is om in het leven te slagen. Je hoefde maar naar haar te kijken of ze kwam achter je aan; gelijk de begeerte die diep in ons hart op de loer ligt kwam ze eraan, was ze er al met haar gebaren om je behoeften te bevredigen. Ze verkocht goedkoop om vaker te kunnen verkopen. Het was een buurt met kranten en kroegen, en omdat het donker was, waren de mannen gemakkelijker. Ze bleef fit door van tijd tot tijd voor vijftien centimes koffie met een glaasje likeur te drinken, en om vier uur keerde ze terug naar Montrouge met een volle beurs en een tevreden gevoel.

Berthe, die op de Boulevard Sébastopol en de grote boulevards bleef, werkte op het gevoel. Van haar bleke gezicht met de zwarte gordijntjes tot de kittig voortstappende benen onder de ritselende rokken ervoer je haar gang als een bevallige handeling in een gedistingeerd leven en haar hart teder als dat van een jonge vrouw vol liefde. Veel vogels lieten zich vangen. Jonge mannen die dachten: Met haar moet ieder moment plezierig zijn, want ze ziet er ook nog uit als iemand met wie je kunt praten en die luistert naar wat je haar vertelt. En ze zeiden: 'Juffrouw, ik ga met u mee, maar u laat me wel erg hard lopen.' Soms bedacht ze een antwoord als: 'Ik zal u vertellen hoe dat komt, meneer. Ik ben maar klein en als ik snel loop, valt dat veel minder op.' Soms liep iemand naast haar zonder iets te zeggen, omdat ze zo

uit het glas van je oom.' Ik zal ze dicht bij hun haar kussen, waar je je lippen minder vast tegenaan drukt. Maar daarna zou ik niet weten wat ik aan moet met mijn glas. Moeder zou zeggen: 'Hij moest zo nodig naar Parijs om er die smerige ziekte op te lopen!' Mijn vader zou zeggen: Mooi gezelschap voor je zussen ben jij.' En al degenen die geen baan in Parijs hebben, zouden in hun schik zijn.

Hij dacht ook:

- Ik moet mijn toelatingsexamen voor Waterstaat zien te halen. Anders denken ze meteen dat ik geen hart meer heb voor mijn werk. Ik werk en ik slik kwikpillen en ik weet niet of ik, wanneer de symptomen van het derde stadium zich aandienen, mag blijven leven.

Terwijl dit alles door zijn hoofd speelde, werd er op de deur geklopt. Pierre stond op en vergat meteen zijn problemen, omdat het Berthe was en omdat een vrouw altijd is wat een man nodig heeft. Het was Berthe. In haar rokken die koud aanvoelden, bracht ze de winter mee naar binnen. Ze zei:

- Ik ben het. Wat is het hier lekker warm.

Toen:

- Moet je luisteren, weet je wat er gebeurd is? Mijn zusje Blanche ligt in het ziekenhuis!

- Het gebeurde op een wielervedbaan. Blanche met haar hebbelijkheid om altijd te doen waar ze zin in heeft, maakte onder het rijden spektakel, waarbij ze haar enkels en al de rest liet zien. Ze hadden al gezegd: 'Doe dat nu niet, vandaag of morgen draai je de bak in.' En jawel hoor, precies zoals ik had voorspeld. In het huis van bewaring werd ze onderzocht, en toen bleek dat ze niet

Zo sliepen Pierre en Berthe, rug aan rug, om drie uur 's ochtends, in nachten dat de Liefde was langsgeweest. Hij voelde haar naast zich als de kalme ademhaling van een vredig leven, als de zekerheid van een geluk dat ons zelfs niet meer ontroert. Ze was in slaap gevallen omdat ze moe was en haar moeheid deed denken aan de moeheid van een kind. Vooral 's nachts lijkt de aanwezigheid van een vrouw als een zegening op ons voorhoofd te rusten en ze is dan mooier dan overdag en veel inniger. Ach, zo te slapen wanneer het geluk ons wiegt en onze slaap omhult als fijne wol geweven door vrome handen. De vrouw is maagd en lijkt op onze beschermengel.

Toen ze alle drie de overloop hadden bereikt, legde Bubu zijn oor tegen de deur, hij hoorde niets, maar meende zijn bloed te horen kloppen. Grote Jules gaf in het donker Adèle een duwtje:

- Ga maar.

Ze klopte drie keer, dan, met haar hoge stemmetje:

- Is Berthe daar?...

Ze hoorden iets; toen ging de deur open en werd er licht gemaakt.

Adèle ging naar binnen en zei:

- Je bezorgt me wel veel trammelant.

Toen Bubu, die zweeg en bij het binnenkomen zijn hoed afnam, en toen Grote Jules, met zijn pet op zijn hoofd en kaarsrecht, die de deur achter zich sloot. Ze werden niet verwacht.